

Dyddiad: Dydd Mercher 26 Mawrth 2003

Lleoliad: Ystafelloedd Pwyllgora Cynulliad Cenedlaethol Cymru

Teitl: Argymhellion y Pwyllgor ynghylch Materion y Gallai'r Pwyllgor Sy'n ei Olynu Gynnwys yn ei Flaenraglen Waith.

Diben

1. Gofynnir i'r Pwyllgor ystyried gwneud argymhellion i'r pwyllgor neu'r pwyllgorau a fydd yn ei olynu ar ôl yr etholiad ym mis Mai ynghylch materion y gellid eu cynnwys mewn Blaenraglen Waith.

Y Cefndir

2. O dan Reol Sefydlog 9.9, mae'n ofynnol i bwyllgorau pwnc gynnal rhaglen dreigl o waith am gyfnodau o 12 mis fan lleiaf. Dylai'r rhaglen nodi pynciau neu faterion sy'n rhan o gylch gwaith y Pwyllgor ac sydd i'w trafod yn fanwl, gan gynnwys materion brys a allai godi o bryd i'w gilydd.

3. Mae'n arfer bellach i'r pwyllgorau pwnc gyflwyno'u blaenraglenni gwaith mewn dwy ran. Y fframwaith strategol yw'r rhan gyntaf, sy'n disgrifio nodau'r pwyllgor ar gyfer y deuddeg mis sydd i ddod. Caiff y framwaith hwn ei ategu gan raglen waith fanwl ar gyfer y tri neu bedwar mis sydd i ddod.

Argymhellion Posibl

4. Gwahoddir y Pwyllgor i ystyried y canlynol fel materion i'w cynnwys mewn papur y gall Cadeirydd presennol y Pwyllgor Iechyd a Gwasanaethau Cymdeithasol ei anfon at ei holynydd.

Y Fframwaith Strategol

5. Bydd y broses o ailstrwythuro'r GIG yng Nghymru yn cael ei rhoi ar waith o 1 Ebrill ymlaen a dylai'r gwaith o gadw golwg ar y broses hon a monitro'i heffeithlonrwydd fod yn gonglfaen i'r Pwyllgor newydd o ran datblygu'i raglen. Mae yna faterion cysylltiedig megis yr adolygiad y mae Derek Wanless wrthi'n ei gynnal. Mae Mr Wanless i fod i adrodd i Lywodraeth Cynulliad Cymru ddiwedd y gwanwyn ynghylch sut y gellir defnyddio'r adnoddau ar gyfer iechyd a gofal cymdeithasol er mwyn diwygio a gwella perfformiad y gwasanaethau. Mater strategol arall perthynol yw'r mesurau i leihau'r amserau aros mewn ysbytai a phwysau perthynol. Mae'r berthynas sydd rhwng y gwasanaethau iechyd a gofal cymdeithasol a'r cydgynllunio a'r cydweithio sydd rhwng yr asiantaethau yn allweddol i'r broses o ddarparu gwasanaethau effeithiol ym maes iechyd a gofal cymdeithasol. Argymhellir y dylai'r Pwyllgor ganolbwyntio ar y materion strategol lefel uchel hyn yn ystod ei gyfarfodydd cyntaf, er y bydd angen neilltuo amser i drafod eitemau eraill megis ystyried cynigion y gyllideb ac adroddiad blynyddol y Gweinidog am ei gyfarfod/chyfarfod â'r sector gwirfoddol, yn unol â pharagraff 3.7 o Gynllun Partneriaeth y Sector Gwirfoddol.

Adolygiad Polisi

6. Dylai'r Pwyllgor ystyried cynnal Adolygiad Polisi. Yn ystod yr haf, efallai yr hoffai'r aelodau nodi pwnc a chytuno ar y cylch gorchwyl, er mwyn gallu dechrau ymgynghori yn ystod gwyliau'r haf. Ymysg y pynciau y gallai'r Pwyllgor eu hystyried mae manteision fflworeiddio dwr o ran iechyd, neu'r effeithiau posibl a gaiff plannu cnydau GM yng Nghymru yn y dyfodol ar iechyd. Mae'r Pwyllgor wedi rhoi'r cyntaf ar ei flaenraglen waith fel eitem bosibl i'w hystyried yn fanwl. Mae mudiad Cymru'n Rhydd o gnydau GM wedi gofyn i'r Pwyllgor drafod y pwnc arall, gan ei fod yn ystyried bod angen seilio polisi'r Cynulliad i gadw Cymru'n Rhydd o gnydau GM ar dystiolaeth wyddonol gadarn.

7. Mae'r Pwyllgor presennol wedi cynnal nifer o adolygiadau polisi, a dylai'r pwyllgor newydd gael gwybod pa mor bwysig yw pwysu a mesur canlyniadau'r adolygiadau hyn. Dyma'r adolygiadau:

- Comisynydd Plant Cymru (1999);
- Ymestyn categorïau pobl sydd â hawl i gael profion llygaid am ddim (2000);
- Adroddiad Ymchwiliad Phillips (BSE) (2001); a
- Gwasanaethau i Blant sydd ag Anghenion Iechyd Arbennig (2001 i 2002).

8. Cyhoeddwyd adroddiad yr Arglwydd Laming I'r amgylchiadau a oedd yn ymwneud â marwolaeth Victoria Climbié ym mis Ionawr, ond nid yw'r Pwyllgor presennol wedi cael cyfle I ystyried ei argymhellion yng nghyd-destun Cymru. Argymhellir y dylai'r Pwyllgor newydd fodloni ei hun fod camau'n cael eu cymryd I roi ei argymhellion ar waith.

Eitemau Eraill I'w Hystyried cyn Toriad yr Haf

9. **Gofal yn y Cartref.** Ym mis Tachwedd 2002, bu'r Pwyllgor presennol yn trafod y canllawiau a oedd yn cael eu rhoi i'r awdurdodau lleol ynghylch codi tâl am ofal yn y cartref. Nododd y pwyllgor na

fyddai'r canllawiau'n cael eu cyflwyno tan ar ôl Mai 3 2003 a chytunodd y dylid rhoi gwybod i'r Pwyllgor newydd am hynt gwaith y gweithgor. Ar 12 Mawrth, bu'r Pwyllgor yn ystyried Rheoliadau Asiantaethau Gofal Cartref (Cymru) 2003 drafft a'r safonau cysylltiedig. Mynegodd yr Aelodau nifer o bryderon yr hoffent iddynt gael eu datrys cyn i'r rheoliadau gael eu cwblhau.

10. Yn y cyfarfod a gynhaliwyd ar 26 Chwefror, cytunodd y Pwyllgor y dylid argymhell bod y Pwyllgor sy'n ei olynu yn ystyried y cynigion ar gyfer arolygu Gwasanaethau Cymdeithasol, yn benodol cyd-arolygiadau, yng ngoleuni'r ymateb I'r broses ymgynghori.

Deddfwriaeth

11. Efallai yr hoffai'r Pwyllgor newydd ystyried cynnal archwiliad manwl o'r is-ddeddfwriaeth sy'n deillio o Fesur Iechyd (Cymru) a Mesur Gofal Cymdeithasol (Oedi wrth Ryddhau Cleifion).

12. Fis Medi diwethaf, bu'r Pwyllgor yn craffu ar fesur Iechyd Meddwl drafft y Llywodraeth. Ni chafodd y Mesur ei gynnwys yn rhaglen ddeddfwriaeth y Llywodraeth a gafodd ei chyhoeddi drwy araith y Frenhines. Pe byddai'r Llywodraeth yn cynnig cyflwyno mesur o'r fath eto argymhellir bod y Pwyllgor newydd yn ystyried yn ofalus a yw'n gydnaws â'r strategaethau iechyd meddwl yng Nghymru.

13. Ar 12 Mawrth cyflwynwyd y Mesur Iechyd a Gofal Cymdeithasol (Iechyd Cymunedol a Safonau) yn Nhy'r Cyffredin. Efallai na fydd amseru'r cyhoeddiad yn caniatáu i'r Pwyllgor cyfredol ystyried y Mesur cyn y toriad, ac efallai y dymuna'r Pwyllgor newydd ei archwilio'n fuan er mwyn bwydo ei farn i broses San Steffan trwy swyddfa'r Ysgrifennydd Gwladol.

Ysgrifenyddiaeth y Pwyllgorau
Mawrth 2003